

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америка СІМ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. "Свобода": Bergen 4-0007 — Тел. У. Н. Союз: Bergen 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

БЕЗРОБІТТЯ НАЙБІЛЬШЕ ЗА ДЕВ'ЯТЬ РОКІВ

Вашингтон, 6 березня. — У місяці лютий зросло безробіття до цифри 4,684,000, тобто було найвищим від серпня 1941 р. За твердженням департаменту торгівлі, воно було на 204,000 вище ніж у січні. Тут не зараховані люди, які вийшли на страйк. Зріст безробітних в лютому приписують випускникам зі шкіл, які покинули школу з кінцем січня. У серпні 1941 р. кількість безробітних виносила 5,620,000.

ОДНІ ВУГЛЕКОПИ ПРИ РОБОТІ, ДРУГІ НЕВДОВОЛЕНІ

Вашингтон. — Головна сила шахтарів макого вугілля, яких кількість виносить 370,000, повернулася до праці після підписання контракту юнією з продуцентами. Ледви налагодно справу цих вуглекопів, а вже заявив президент майнерської юнії Джон Л. Луїс, що він тепер береться до налагодження відносин серед шахтарів твердого вугілля. Вони почали переговори з власниками копалин з кінцем минулого року і 6 грудня відбули останню конференцію в Нью Йорку. Луїс виявив, що він перенесе переговори з Нью Йорку до Вашингтону. За практикою в минулому, шахтарі твердого вугілля відстають підписку платні без великих торгів після налагодження платень при майдані.

УРАДОВИ КОДА ЗАКЛЮЧОСЯ ПЕРМОЮ ЛУСА

В урядових колах слідче недовілля несподіваною вигрою Луїса. Вони вказують на приклади з передових часів у Франції й Італії, де перемога робітничих організацій над змаганням уряду причинилася до ослаблення уряду, а це в свою чергу причинилося до зросту сили диктаторських елементів серед робітників. Те саме слідно й в Америці. Хоч Луїс і його прибічники говорять про послух для закону, то на ділі вони ведуть агітацію проти послуху для права й ослаблюють повагу уряду.

ПОМІНКИ ПО МАСАРИ-КОВІ

Нью Йорк. — Основника Хехо-Словацької республіки, Томаса Г. Масарика, поминали у понеділок у Домі Вудро Вільсона, при 45 Іст 65 вулиці з нагоди сторіччя його народив. Поминки відбулися під авспіціями Фондації Вудро Вільсона, Інституту Масарика й організації Вільної Європи. Промови на честь Масарика вголосили д-р Гері Гідеонс, президент Вудро Вільсона й д-р Джеймс Т. Шотвелл, президент Фондації Карнегі для Міжнародного Миру. — Інститут Масарика був заснований в 1937 р. для поширення демократичних ідей небижника. Інститут теж адмініструє стипендіями для американських чеського й словацького роду, а від часу комуністичного перевороту в Чехії дав фінансову допомогу для 81 втікачів — діпів.

ПРЕЗИДЕНТ ПОЙДЕ ДО ФЛОРІДИ

Після налагодження вугільного спору президент не передбачує більших турбот і тому поїде на тридцятиднівний відпочинок на Флориді. Він вибереться до Кіт Вест лхтом Вільямсбург і приїде туди 16 березня. З ним поїде теж дехто з його найближчого оточення.

ПАЛАТА УХВАЛИЛА ПРИЙНЯТИ ГАВАІ ЯК СТЕЙТ ДО АМЕРИКАНСЬКОЇ УНІ

Вашингтон, 6 березня. — Законопроект, який має на меті допустити острови Гаваї на Тихому океані як черговий стейт до Північно-Американської Унії, перейшов у повній палаті репрезентантів, одначе це було тільки пробне голосування, без зареєстрування кількості голосів. Тому прийде ще до нового голосування з усіма формальностями, щоб опісля можна було переслати законопроект до сенату.

Подібний законопроект уже був ухвалений в палаті 30 червня 1947 р. одначе сенат Злучених Держав не взяв його під наряду. У дискусії в палаті над теперішнім законопроектом пригадавав делегат з Гаваї, Джозеф Р. Фарінгтон, що Америка обіцяла признати Гаваїям право стейту ще в 1898 р., коли ця територія була прилучена до Америки на підставі договору. Конгресмен Юджин Е. Кокс з Джорджії остерігав палату, що Гаваї це територія, над якою влада має Гері Бриджес, голова юнії докових робітників на Західному побережжі й тому Америка буде мати турботи.

Минулої п'ятниці палата ухвалила 186 голосами проти 146 допустити Гаваї як стейт до Федеральної Унії. Коли б сенат ухвалив оба законопроекти, тоді число стейтів зросло б до 50.

УМОВА ДЛЯ ПІДНЕСЕННЯ ЖИТТЕВОЇ СТОПИ У КАРІБСЬКІЙ ОКОЛИ

Вашингтон. — Франція, Голандія, Великобританія й Злучені Держави підписали програму для піднесення життєвого стандарту на території Карібського моря. Умова, підписана згаданими державами, передбачує покращання туристичного руху, встановлення острого перед буревіями, зменшення нерешкод для торговельного руху, розвиток транспортної між поодинокими територіями, усунення визнання підчас подорожі для різних рас і признання стипендій для студентів.

СЕН. ТАЙДІНГ ЗА СВИТОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ ДЛЯ РОЗБРОЄННЯ

Сен. Милард Тайдінгс вів сенат, щоб ухвалив резолюцію з домаганням до Об'єднаних Держав скликати міжнародну конференцію для розбрюєння і для зменшення таким чином загрози третьої війни. Представлення Тайдінгса є тільки іншою формою такої домагання. Недавно він вийшов з пропозицією, щоб президент Злучених Держав скликав таку конференцію.

ВАЖЛИВА ВОДНО-ЕЛЕКТРИЧНА СТАНЦІЯ В БРАЗИЛІ

Асесіта, Бразилія. — Завдяки американській допомозі викінчено тут п'ять кілометрів (біля три американські милі) тунелів попід гори для побудови великої водноелектричної станції у статі Мінас Жераїс, який вважають за найбагатший в мінерали бразильський стат. Вода для пущення в рух електривні буде йти частинною рікою Пірасіба, яка є доповном рікою Ріо Досе. Пі околицю називають Бразильською Рурщиною.

НОВА СУДОВА КОМЕДІЯ В БОЛГАРЦІ

Лондон, 7 березня. — Советська й болгарська пресою агенції повідомили, що вчора почався перед комоно-болгарським судом в Софії новий процес проти Михайла Шіпкова, колишнього перекладчика в американській амбасаді, та чотирьох інших підсудних, обвинувачених в шпигунстві в користь Злучених Держав. Всі підсудні мали „признатися” до вини, обвинувачуючи рівночасно місцевого американського дипломатичного представництва, з уповноваженим міністром Дональдом Гітом на чолі, домагання відкликання якого з боку болгарського уряду призвело до зрівняння американсько-болгарських дипломатичних стосунків. Михайло Шіпков вже був один раз раніше арештований і після того він передав американському посольству великий меморіал про фізичні і моральні тортури, якими болгарські чекісти вимушували від арештованих потрібні їм зізнання. Цей документ був минулої неділі опублікований департаментом стейту у Вашингтоні. Шіпков тепер на суді все це заперечує, твердить, що з ним „поводилися дуже добре”. Він зізнав, що він пів року укривався в американському посольстві в Софії і оскільки американський представник допомагав йому при намагах втечі до Туреччини.

БРИТАНІЯ ЗБІЛЬШУЄ ВИДАТКИ НА ОБОРОНУ

Лондон, 7 березня. В біжучому бюджетовому році Британія вилітє на оборонні цілі 20,000,000 фунтів стерлінгів більше, з огляду на її зобов'язання в рамках Атлантичного Пакту та Брюссельського військового союзу. Загальна сума на оборону в новому бюджетовому році виносить 780,000,000 фунтів стерлінгів (понад 2,184,000,000 доларів), маганій втечі до Туреччини.

ФРАНЦІЯ ЗАПРОНУВАЛА ТРИ-ДЕРЖАВНУ КОНФЕРЕНЦІЮ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

Париж, 7 березня. Французький міністер закордонних справ, Роберт Шуман, заявив вчора, що пропонує конференція міністрів закордонних справ трьох західних великодержав мала б на меті обговорити не тільки справи спільної політики на Далекому Сході,

ГОЛАНДІЯ ПЕРЕРВАЛА ТОРГОВЕЛЬНІ ПЕРЕГОВОРИ З ЧЕХІЄЮ

Гаага, 7 березня. Голандський уряд рішив перервати далші переговори з Чехословаччиною в справі торговельного договору, з огляду на арешт і суд в Празі голандського купця Йоганнеса Луверса. Заарештований „признався” до „шпигунства”, обвинувачуючи рівночасно дипломатичних голандських представників в Празі. Голандський уряд в двох протестатійних нотах не тільки рішучо відкинув всі комуністичні обвинувачення, але й гостро запротестував проти того роду практики у відношенні до її громадян та її представництва.

ДОПОВІДЬ В. ЧАПЛЕНКА В Л.М.КЛЮБІ

Старанням Спілки Письменників в наступний четвер, 8-го березня, відбудеться в Л.М. Клубі при 101 Евею „А” в год. 7:30 черговий літературний вечір, на якому відомий наш письменник і літературознавець Василь Чапленко виступить доповідь про „Нашу літературу і нашого читача”. В найближчу неділю з ініціативи й силами Л.М.Клубу буде влаштоване Шведське Свято, про що повідомляється окремо в оголошеннях.

Ща приготує рівночасно і „реформу” Церкви, подібно як це вже переведено в Чехословаччині.

ВНУТРІШНЬО-ПОЛІТИЧНА РОЗГРИВКА ПРИ ВІДКРИТТІ ПАРЛЯМЕНТУ В АНГЛІ

КОРОЛЬ ВІДЧИТАВ ЛЕЙБУРИСТСЬКУ ПРОГРАМУ; КОНСЕРВАТИВНИЙ ВИКЛИК ЛЕЙБУРИСТАМ В СПРАВІ НАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ІНДУСТРІЇ

Лондон, 7 березня. — Король Юрій відкрив вчора з традиційною парадом нововибраний британський парламент, відчитуючи з престолу приготувану йому лейбуристським урядом нову програму для політики країни на найближчий час. Вже на цій першій сесії дійшло до внутрішньо-політичної розгрівки між лейбуристами, що цим разом мають більшість тільки сімох голосів в парламенті, та опозиційними консерватистами, як ці останні намагаються „адемаскувати” лейбуристський уряд. Король в лейбуристському престольному посланні не підніс проблеми дальшої націоналізації, як це заповідалося в передвиборчій лейбуристській кампанії. Але консерватисти скористали з нагоди і їх представник, Ентоні Іден, зробив виклик лейбуристському уряду, від якого не було відвороту. Він поставив пряме запитання, що задумує уряд робити з ухваленням попереднім парламентом, в якому лейбуристи мали ще велику більшість, законом про націоналізацію заліза і сталі. Прем'єр Етлі відповів, що цей закон є на порядку уряду, який повинен здійснити всі ухвали парламенту. Проте, як не жадає коли в як уряд задумує цей закон переподати в життя. Рівночасно опозиція, що головну опозиційну промову має вголосити сьогодні Вінстон Черчилль, пропонує два доповнення до престольної лейбуристської програми, одне проти націоналізації сталіної індустрії і друге з докором уряду за безпорадність в мешканевих труднощах в місті і на селі. З малою тільки більшістю в парламенті лейбуристському уряду доведеться дуже важко дати собі раду з агресивністю консервативної опозиції.

НОВА АКЦІЯ ЗА РОЗБУДОВУ НІМЕЦЬКОЇ ПОТУГІ

Вонн, Німеччина, 7 березня. — Не зважаючи на острогогу західних альянтів, що припинення програми розбірки німецьких фабрик не повинно творити „вихідну базу” для домагань дальших концесій, західно-німецький уряд почав широку кампанію, домагаючись дальших скасування обмежень для німецької індустрії. Канцлер д-р Аденауер вже мав кілька разів конферувати на цю тему зі західними висококими комисарами й уряд приготував тепер в цій же справі основний меморіал, мотивуючи свої домагання загально-європейськими потребами.

ЗАПОВІДАЮТЬ ФРАНЦУЗЬКІ КО-ІТАЛІЙСЬКІ МІТНІЙ СОЮЗ

Рим, 7 березня. — В столиці Італії від десятих днів перебуває французька господарська комісія, студуючи дальші можливості розбудови торговельно-господарських стосунків між обома країнами. Франція та Італія мають вже під цим оглядом цілий ряд договорів, а цілком дальших розмов з підготування вільного союзу, можливість якого заповідається вже в недалекий майбутності.

ПОЛІКИ ВИКИДАЮТЬ НІМЦІВ; ЗАХІДНІ АЛІАНТИ НЕ ПРИЙМАЮТЬ

Бонн, 7 березня. — Західні альянти вчора відмовилися прийняти зі сходу один потяг навантажений двома сотнями німців, що їх поляки викинули зі замескалх ними діє територій. Зі західних кол інформують, що Польща хоче позбутися з прилучених до неї німецьких територій ще около чверть мільйона німців, тоді як західні альянти погодилися прийняти тільки 25,000 тїх, що мають в Західній Німеччині рідню, яка ними заопікувалася б.

ЮГОСЛАВІЯ ПРИГOTOВЛЯЄТЬСЯ ДО ОБОРОНИ

Београд, 7 березня. — Член Політбюро югославської комуністичної партії, Моша Піяде, твердив вчора в своїй передвиборчій промові, що Югославія мусить тепер концентрувати свої зусилля на підготування до „оборони своєї незалежності”. До такої ж підготовки він закликав всіх громадян.

Товариство Українських Інженерів в Америці

(Інформативна стаття).

Відбути дня 17 грудня в Нью-Йорку II Звичайні Загальні Збори Товариства Українських Інженерів в Америці, замикуючи першу регулярну каденцію діяльності Управління Т-ва, були надзвичайно важливі, бо в них були досягнуті важливі результати, що Т-во своїми досягненнями оправдало своє існування. Вже сама чисельна присутність членів на Зборах (42 на 82 зареєстрованих членів, розкинутих по всій території ЗДА) вказувала на велике зацікавлення життям організації. Висвітлені звіти й рішуча дискусія дали виставляти повний образ життя Т-ва в усіх його ділянках. Не вводячи точно в перебіг наради, подамо тут декілька точок, що в них були зацікавлені, поза межами Т-ва, та ширший український загаль.

1) У секторі статутування оформлення Т-ва добилися по довгих і затяжних стараннях офіційного призначення Американською Владою. Акт урядової реєстрації містить між іншими такі важні постанови: Ціллю Товариства є гуртувати всіх інженерів в ЗДА, так тут уродженців, як і прибулих з-поза Америки з метою взаємної допомоги та вищих думок на технічно-інженерській темі; Т-во має право публікувати технічно-наукові видання; Т-во може набувати й розпоряджатися всім майном, зв'язаним з виконанням якогонебудь інженерського фаху; територія діяльності Т-ва обіймає цілу ЗДА при чому осідком центральної є Нью-Йорк.

Базуючись на постановках акту реєстрації, Статутова Комісія змодифікувала існуючу наразі, щоб в якнайбільшій мірі обсягу використати надані урядовими чинниками права. Тому, що в деяких важних точках статуту, зокрема, відносно організації регіональних Відділів Т-ва, II Заг. Збори не виявили ще ясного становища, передбачується в недалекому майбутньому, скликаючи Надзвичайні Загальні Збори для вирішення справи.

Це природно й зрозуміло, що в усіх осередках, де зібралось більше число інженерів заходять потреба творити самостійні гуртки, що несучи поміч членам та плекаючи товаришеске життя могли би краще задовольнити місцеві потреби. Так наприклад в серпні минулого року повстало з місцевої ініціативи згуртування українських інженерів у Філадельфії, очолене інж. З. Кухаренком і зараз же заявлено готовість увійти як Відділ в організаційну схему Товариства Українських Інженерів в Америці з його центральною в Нью-Йорку. Далі відділи, як напр в Шикаго, Мінеаполісі і т.д. є в стадії творення.

2) Вважаючи, що справа приміщення українських інженерів на професійних становищах є не тільки моральним імперативом з точки погляду наших національних інтересів, але також підставою існування Т-ва й передумовою його розвитку, в цьому напрямі присвячено якнайбільше старання й заходів. Де кінчалися спроможності Т-ва як організації, так кожний член окрема старався про придбання фахової праці для своїх колегів через свої особисті зв'язки й знайомства. Справжній рекорд на цьому полі досягнув інж. М. Лепкалюк, що не тільки зумів зайняти в одній з поважних американських інженерських фірм відповідальний пост, але й примістив там на становищах конструкторів ще 9-тьох українських інженерів.

Як довідуємося, завдяки виробленим інженерами-українцями опінії добрих працівників і фахівців, можливості праці для дальшого числа наших інженерів в зазначеній фірмі ще не вичерпані. Референтура Професійної Праці Т-ва, ведена інж. Лепкалюком збиравала теж усі потрібні інформації про загальну господарську ситуацію в ЗДА і вилучила затрудилення фахових сил в різних галузях промисловості та подавала зацікавленим потрібні вказівки. Не вважаючи на погіршення господарської конюнктури в ЗДА зріст затрудилення українських інженерів на фаховій праці є значний: коли перед роком працювало у своїй професії тільки 3 з новоприбулих інженерів, теперішній стан показує число коло 40. Найкращі вилучили на працю дають ділянки: архітектура й будівництво, а теж радіотехніка, зокрема нова її ділянка — телевізія. Менші шанси мають машинобудівельні інженери. Хоч у різних федеральних і стейтських установах є вакантні місця для агрономів і лісовиків — не вдалося тут, за малими винятками примістити нашим фахівцям з уваги на вимогу, щоб кандидат був громадянином ЗДА.

Однією з можливих розв'язок для удосконалення фахової праці наших інженерів є створення власних підприємств. Маючи в пам'яті добру традицію Кооперативу Інженерських Робіт КІР у Львові, Т-во Українських Інженерів розважає можливість зацінювання подібної установи на тутешньому терені. Реальною підставою до започаткування такої підприємства могло б бути одержання будівельних кредитів, що їх передають теперішні державні плани розбудови мешкальних і фармерських осель. Передумовою для оснування будівельної фірми є одержання стейтських інженерських ліцензій для тих, що хотіли б підприємство закласти. Т-во закликає своїх членів до роблення заходів в цьому напрямі і уділює потрібні інформації зацікавленим.

3) По вислуханні звідомлень з діяльності Управління, що поза звітом Голови Т-ва містили ще релігійні секретаря, скарбника, референтів секцій та голови комісії: Верифікаційної й Контрольної, II Звичайні Збори перевели вибір нових органів Т-ва. У висліді голосування Головою Т-ва на рік 1950 став інж. Мирослав Лепкалюк. В склад Управи ввійшли інженери: О. Балабанюк, Р. Баранський, Р. Левицький, В. О. Нишківич, Р. Ткач, і П. Шох. Контрольну Комісію вибрано в складі інженерів: В. Богачевський, М. Колтунюк, М. Раківський.

4) Слід замітити, що у цьому перебігу II Звичайних Зборів понад усіма навіть внутрішньо-технічними проблемами Т-ва панувало високе почуття громадської відповідальності й свідомість нероздільної луби з боротьбою Українського Народу за належне йому місце в світі. Висловом цього було привітальне слово Предсідника Загальних Зборів інж. Богачевського, яке стверджувало, що привабливість усіх зібраних є доказом тягlosti змагань, започаткованих попередніми генераціями українських інженерів на привабливому їм відтинку. Нам дане є продовжувати боротьбу аж до переможного кінця. Волю скоординувати ці зусилля з загально-національними діями висловили теж схвалені Загальними Зборами резолюції, що їх наводимо тут

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

3 ювілею на народні цілі.

В неділю, 5 лютого українська парафія при церкві св. Володимира на 14 вулиці обходила 30-річний ювілей священства свого духовного провідника, протоєрея о. Льва Весоловського, що є вже 15 років її настоятелем. В 10-ти річний собор православного українського духовництва з усіх частин України з двома протоієреями о. В. Коваленком і о. М. Поліщуком, вийшли на зустріч Високопреосв. Владики Іоана і супроводили його до престолу під мелодійні звуки архиєрейського „Достойно є". У своєму слові зверненні перед початком Літургії Владика з'ясував вагу і мету цього свята.

До урочистості й величавості відправи причинилося мистецьке виконання парафіяльним хором літургичних пісень в гармонізаціях українських музик-класиків М. Леонтовича, К. Стеценка, А. Веделя, Д. Бортнянського. Церковна відправа закінчилася молебством за здоров'я прот. о. Л. Весоловського.

Пополудні відбувся бенкет. Привітали Ювілята прибули вірні не тільки з Нью-Йорку та його околиць, а й з багатьох віддалених місцевостей. З цим вітанням братерським привітом прийшли на це свято вірні УАПЦ, що родом з усіх частин Соборної України, тому і виследи з цього ювілею мали загальнонаціональний характер і значення. Учасники ювілею склали теж свої посильні пожертви на національну українську цілі: на Національну Раду, на Український Конгресовий Комітет, ЗАУДК і на допомогу борям за волю України. Крім того започатковано збірку на організацію притулку для безпомічних старих українців. Надхненником цих добрих ідей завжди був і є наш Шановний Ювілят. За всі ці добрі діла поспілку голову його покриватиме під час відправ митра, якою нагородив його Владика Іоан, а студентські груди його прикрашатиме срібний хрест — подарунок Владимира Мстислава.

До цього допису залучаю чек на \$75 на зазначені вище цілі.

Учасник.

ПІТСБУРГ, ПА.

Праця Філії УККомітету.

Пітсбурзька Філія Українського Конгресового Комітету на чолі з молодим, енергійним головою п. інж. Михайлом Комічаком, та при тісній співпраці відданих одиниць таких, як д-р Р. Кришталевський, д-р А. Луцький та мгр. О. Кудрик, звязали солідно до праці над поширенням делегатів УКК в Пітсбурщині.

За короткий час, створено

в повному тексті:

І. Вітаємо Українську Національну Раду та її Виконний Орган як символ всеукраїнської духовної соборності та крок вперед на шляху до збудови Української Держави.

II. Клонимо голови в подиві для героїчних змагань Українського Народу з червоном московським окупантом і шлем привіт для незломної Армії народу, що не здався, УПА.

III. Вітаємо Український Конгресовий Комітет як репрезентанта інтересів Українського Народу в ЗДА.

IV. Доцільно вагу інженерського стану в економічному житті модерної держави, звертаємось до всіх інженерів в широкому світі з закликом творити власні станові організації, що їх завершенням був би Світовий Союз Українських Інженерів.

(Кінець буде).

Р. Ткач.

такі делегатури на „Нортсайд" і „Саутсайд", а за ініціативою о. Василя Дякова скликано громадську нараду до Українського Народного Дому в Мікдзакс, щоб і в цій громаді заложити делегатуру УКК. Між прийнятими були сиволомі наші батьки, їх сини та нові іммігранти.

Збори відкрив і ними провів о. Дяков. Реферати виступили вище виміченими делегатами Філії УКК зробили глибоке враження, після чого розвинулась дискусія.

Надзвичайно діловий хід зборів дав у своєму кінцевому результаті такі позитивні наслідки, що до провуду делегатури для співпраці з Філією УКК добровільно зголосились молоді тут роджені українці, що дуже замітно й похвально, як п. Іван Качмар, п. Михайло Хаць, п. Микола Куртас. Зі старших вибрано п. В. Дякова і п. М. Гурілка. Усі ці особи поведуть цілком певну гарну працю.

Провід Філії УКК має у своєму плані вкрити цілу Пітсбурщину своїми делегатурами та в цей спосіб зв'язатись і тісно співпрацювати з цілим нашим Громадянством у справі реалізації тих ідей, які лягли в основу постанов IV. з'їзду УКК та які мають на цілі приспівати визволення всім нам дорогої України.

У своїй праці провід Філії УКК повинен присвятити окрему увагу й поробити всі підготовчі заходи у надходящих виборах, а зокрема подумати також над новою Українською Радовою Програмою.

Щастя Боже у дальшій корисній праці.

В. П.

ПЕРЕД РІШЕННЯМ МІЖНАРОДНОГО ТРИБУНАЛУ В СПРАВІ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Гага, 2 березня. Міжнародна Палата Справедливості продовжує розглядати передане їй Об'єднаними Націями зажадання Злучених Держав проти советських сателітів: Мадярщини, Румунії і Болгарії за порушення гарантованих їхніми мировими договорами людських прав. Вчора виступив в цій справі від Злучених Держав Бенджамін В. Коген, бувший радник державного департаменту та дорадник президента Рузвельта. Він твердив, що майбутня доля Об'єднаних Націй, нартер яких він назвав „конституцією міжнародної спільноти", може залежати від того, чи й наскільки Міжнародна Палата Справедливості „по-трапить" сприяти-респектові людських прав та домогтись ефективної процедури для мирного поладження" непорозуміння в цій справі.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРИВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Літа Американців Українського походження в Шикаго перебувають до всіх нових емігрантів перебуваючи на різних роботах (фармах) з проханням не приймати без попереднього узгодження з Управління Літа на Переселенчій Пункт в Шикаго. Всім тим, що прийдуть без попереднього узгодження до Шикаго, Літа буде змушена відмовити якогонебудь допомоги.

Іван Смолий

ДІВЧИНА З ВІННИЦІ

Оповідання: Німецька окупація Советська окупація Початки УПА.

Ціна 50 цент.

Замовляйте в:

СВОБОДА

81-83 Grand Street

Jersey City 3, N. J.

Український Народний Союз

VII.

УКРАЇНСЬКИЙ ЗМІСТ В УКРАЇНСЬКІЙ ФОРМІ

Український Народний Союз, як уже згадувало в попередніх статтях на цьому місці, повстав в тому часі, коли не тільки в світі, але ще й в самій Україні тільки кристалізувалась та оформлювалась модерна українська нація, з українським змістом в українських формах. Це відноситься насамперед до Західної України, до Галичини та Закарпаття, звідки рекрутувалась головна маса першої української імміграції в Америці та де сама назва Україна, українці, український тільки починала здобувати собі право громадянства. Розвиток під цим оглядом в Америці пішов чин не швидшим темпом, ніж в самих цих частинах України.

В попередніх статтях згадувало, що Союз початково називався Руським Народним Союзом, як і всі, або майже всі тодішні організації в Західній Україні. Завдяки постійній освідомлюючій національній праці перших піонерів Союзу, ця назва переходила цілий ряд змін. Насамперед, вже на шостій конвенції Союзу в 1900 році, слово „Руський" в англійській назві організації заступлено словом „Літл Рошійен". За український зміст в українській формі Союзу велася довга і запекла боротьба, треба було вперто та великим вкладом труду і праці перемогти одну перешкоду за одною та немогло за цілого добу добувати до того, що акоротці мало стати „українською твердиною за морем", Українським Народним Союзом.

Інтересно, що в цьому розвитку зміст був випередив форм. Відомо ж, що вже на першій і установчій конвенції Союзу, відспівано український національний гимн „Ще не вмерла України". Це вже в 1894 році! Теж все інше проходило під кутом, на ті часи навіть радикально-української свідомості, хоча і з величезними перешкодами з боку національно-консервативних руських, угро-руських та москофільських течій. Цей розвиток остаточно завершився, як на 13-тій конвенції, що відбулась в місті Бофало в 1914 році, назву Союзу змінено з Руський Народний Союз на Український Народний Союз. Деякі інтересні рішення і ухвали винесено теж на попередній двох конвенціях, про які ще не було мови на цьому місці.

Одинадцята конвенція Союзу відбулась в Клівленді, Огайо, в днях від 20 до 23 вересня 1910 року. Конвенцією, в якій взяло участь вже 202 делегатів, проводив о. Л. Левицький, а секретарювали М. Поліак і П. Кирилук. На цій конвенції вже був прийнятий почесний член і покровитель Союзу, єпископ С. С. Ортинський, що був теж звичайним делегатом від одного зі союзних відділів. Зі звітів виходить, що в Союзі тоді було вже 14,430 дорослих членів та 1,761 дітей. Майно Союзу, рахуючи з першої української імміграції в Америці та де самого року, в дні 12-го грудня, куплено для Союзу власний дім.

Ця конвенція, на бажання єпископа Ортинського, рішила змінити назву Руський Народний Союз на Греко-католицький Руський Союз, думаючи таким чином притягнути закарпатців. Зміну ухвалено, але її не переведено, бо вона була незгідна зі статутом Союзу та з існуючими стейтськими законами. Проте, на цьому тлі дійшло до серйозного захитання організації, бо після конвенції з неї виступили 10 відділів, а 11 відділів розділювались та почали акцію агітацію за створенням „Нового Союзу". У висліді цих подій опісля повстав Український Робітничий Союз.

На одинадцятій конвенції вибрано новий головний уряд до екекутиви якого увійшли: Дмитро Капітула — предсідник, Іван Мартон та Марія Черемшак — заст. предс., С. Ядловський і Т. Лавовський — секретарі та Олексій Шаршонь — касієр. Протягом чергового року кількість членів в Союзі, як це стверджено на річному засіданні головного уряду — зменшилася на 1,016 членів.

Дванадцята конвенція відбулась у Вилкс Бері, Па., від 9 до 14-го вересня 1912 року. Всіх делегатів було 229. Конвенцією проводив о. Д. Хом'як, а секретарювали А. Криль та О. Шараварко. В звіті згадується, що на конвенції був прийнятий делегат Рідної Школи зі старого краю, д-р Семен Демидчук. В часі цієї конвенції в Союзі було 14,917 членів та 140,530.87 дол. майна. До важливіших постанов цієї конвенції належить вибір „Проектної Комісії", як склад якої увійшли: д-р В. Сіменюк, п-ні Е. Струтинська, о. В. Балог, Д. Андрейко, д-р І. Колістянський, О. Горбаль та Ю. Павчак. На річному засіданні вибраного тоді екекутивного комітету Союзу ухвалено винести на цілі той Комісії суму 2,000 доларів. Ця конвенція рішила, що в май-

бутньому редактора „Свободи" повинна вибирати конвенція та що редактор і завідаватель „Свободи" повинні вважатись членами головного уряду УНСоюзу. Рішено приймати в члені Союзу всіх охочих, без огляду на їх релігійні переконання. Конвенція ухвалила виниснувати \$2,500 на Рідну Школу в Галичині, \$500 на освітні цілі для Карпатської України та по \$500 на фонд ім. Січинського і о. М. Стефановича. До екекутиви нового головного уряду були вибрані: Д. Капітула — предсідник, В. Сувак і Марія Білик — заст. предс., Михайло Угорчак і С. Ядловський — секретарі, Олексій Шаршонь — касієр. Завідаватель „Свободи" вибрано А. Савку, а її редактором Оєппа Стеткевича.

Тринадцята конвенція, про яку вже загадуно на початку цих інформацій, відбулась в Бофало, в днях від 7 до 12 вересня 1914 року, отже вже під звуки стрілів першої світової війни в Європі. Ця конвенція є одною з найважливіших в історії Союзу не тільки тому, що на ній виразно означено теперішню назву Українського Народного Союзу, але головне з огляду на переведену реформу, яка після 20 років існування Союзу вперше поставила його на законній та чисто бізнесовій шляху, як братську організацію, створюючи цим базу для його дальшого розвитку. Основніше про цю реформу, її причини, цілі і наслідки — в черговій статті на цьому місці.

Між ухвалами тринадцятої конвенції подибується теж резолюція, вислану до президента Злучених Держав, Вудрова Вільсона, та до амбасадорів Англії, Австрії, Німеччини, Франції і Росії в справі припинення світової війни та звільнення українського народу. Ухвалено \$1,000 для створення дії Української Народної Ради в Америці та \$500 на цілі Червоного Хреста Українського Ритуного Комітету у Відні. На річному засіданні вибраного тою конвенцією головного уряду, в екекутиві якої були: Дмитро Капітула — предсідник, Іван Ваверчак і Марія Білик — заст. предс., М. Угорчак і С. Ядловський — секретарі та О. Шаршонь — касієр, рішено виниснувати \$255 на цілі „Соймового Комітету" в Нью-Йорку.

Зі звіту предсідника того ж уряду на річному засіданні в наступному, 1916 році, виявляється, що доповнена тринадцятою конвенцією УНСоюз Українська Народна Рада збирала на „Фонд Визволення України" \$24,785.08, з чого \$21,650 вислано на руки Юліана Романчука у Відні, а решту на руки д-ра В. Охримовича для українців, засланих на Сибір. На фонд Січових Стрільців окремо зібрано суму 978.69 доларів.

КОНЦЕРТИ

УКРАЇНСЬКОГО ОПЕРОВОГО АНСАМБЛЮ

під музичним керівництвом БОГДАНА ПЮРКА

CHESTER, PA.

СУБОТА, 11. БЕРЕЗНЯ 1950

Год. 8:30 вечером, УКР. НАРОД. ДІМ, 4th and Ward Sts.

PHILADELPHIA, PA.

НЕДІЛЯ, 12. БЕРЕЗНЯ 1950

Год. 7:30 вечером, УКР. НАРОД. ДІМ, 847 N. Franklin St.

В КОНЦЕРТАХ ВИСТУПАЮТЬ:

ЛІДІЯ КОЛІСНИЧЕНКО-ГОРН, драматичний сопран.
НАТАЛІЯ ЛОСЕНКО, ліричний сопран.

ПІОР ЗАПФЕРТ, тенор.
МИХАЙЛО МІНСЬКИЙ, баритон.
МИХАЙЛО ОЛЬХОВИЧ, бас.

Фортепіанний супровід: БОГДАН ПЮРКО.

Українці! Підть масово на концерти Українського Оперового Ансамблю, почуття наших славних оперних артистів-солов'їв. Почуте нові українські народні і концертні пісні, колядки, арії з українських опер і світових опер. Артисти виступлять у сольових партіях, дуетах і як цілий ансамбль у оперних сценічних вимках. Ціла програма знаменита, захоплююча!

БУДЬМО НА СТОРОЖІ

(Докінчення зі стор. 2).

Потенційні сили внутрішнього перевороту в країні, де за заявою президента Трумана є 16 мільйонів політичних в'язнів, є дуже великі, якщо взяти до уваги лише те, що кожен з тих в'язнів має пересічно 4 члени родини чи близьких приятелів, що також терплять переслідування, в тій чи іншій формі, через того в'язня. Я не говорю тут про цілу низку інших національних, економічних і політичних причин, що породжують масове незадоволення народів ССРСР. Але ті сили внутрішнього перевороту, зберігаючи своє фізичне існування, замасковуються лояльністю і вихвалюванням московського ладу. Вони можуть зговоритися і спільно діяти проти комуністичної тираниї тільки підчас зовнішнього військового конфлікту, коли система поліційного контролю частково розорганізовується.

Парадоксально, але факт, що ідеологічні позиції Москви є фактично сильніші за кордоном, ніж на території ССРСР, де народ уже знає, якою є комуністична диктатура насправді. Ще й сьогодні за кордоном мільйони людей мають сенситив до Москви, бо знають про неї лише з джерел московської пропаганди. Але на жаль, західні демократії не вміють чи не хотять поставити опір цій шкідливій пропаганді і не вміють чи не хотять посилити своїх ідеологічних позицій на території ССРСР, якщо не приймати до уваги невідатого зорганізованих радіопередач „Голосу Америки“. А це зброя, якої ССРСР боїться не менше, ніж атомової бомби.

Непевне внутрішнє становище в ССРСР підтверджується й тим, що там відбуваються перманентні різноманітні чистки. Але вони насправді не можуть призвести до масового внутрішнього конфлікту, як думають деякі демократичні журналісти. Чистки провадилися і провадяться в ССРСР весь час, кінчаються вони звичайно масовими депортаціями, але ніхто там не наважиться не тільки оборонити, а навіть прихильно заговорити про ті сотні тисяч, що з року в рік, в загратованих ешелонах, відправляються на Сибір, майже на певну смерть.

На місці тих, що гинуть там, прибувають нові. І так діється по всіх країнах, де ступить московський цобіт, хоч багато є на світі людей, що не вірять цьому.

Коли чехам, приміром, біженці розповідали про життя в ССРСР, вони нетерпляче ставилися до тих оповідань, з кожним днем, чекаючи „братів русів“. Лише деякі, більш розважливі, говорили: „у нас такого не буде, бо ми виємо добре господарювати і будемо робити на нашій землі так, як ми хочемо“. І що сталося з тими великими приятелями „братів русів“?

Порядніші з них поїхали на каторжну працю на Сибір, а на верх впливові різне шумовиння, яке за командою московських комісарів і своїх зрадників народу, зруйнувало той славнозвісний добробут чехів, довело їх до злиднів. Так само було раніше на Україні і в інших країнах окупованих Москвою.

Чехи вже протверезилися від своєї оманливої любови до „русів“, але запізніло, — на них вже накладено добру московську вуздечку. Тисячі їх, ризикуючи життям, тікають на захід. Таке прояснення голів сталося у всіх країнах, куди прийшли „брати визволителі“ зі своїми порядками, але на жаль запізніло. Одному лише Тітові вдалося високочити з московської пастки і то лише тому, що на території Югославії не було московських окупаційних військ.

І не треба сумніватися, що приїде незабаром час, коли чеські, мадярські, румунські, болгарські, китайські й інші комуністичні верховоди „визволених“ Московвою народів підуть слідом тих, що їх вони сьогодні посилають на смерть чигатору, підуть слідами Дімитрова, Берута, Райка і інших.

Пригадую, як одна жінка селянського активіста в Україні, проводжаючи свого чоловіка, заарештованого в 1937 році, плакала перед НКВД-істами: „люди добрі, і що, ж ви оце робите, та ж він сам у 30 році скручував куркулям руки дротом і відправляв їх на Сибір“. Тисячі таких „активістів“ дочекалися свого. А тепер ті „активісти“ бунту, заради бунту дають про себе знати й в Америці та Канаді. Багато є тут навіть таких диваків, що маючи власні панські хати, ферми, авта й інше „буржуазне“ майно чекають російських „братів“, як чекали на них недавно чехи. Вони не знають, що в ССРСР дуже популярне гасло: „Клюб — мой дом, весь мир — моя родина“. Коли б знали, мабуть не дуже поспішали б промінювати свої комфортабельні доми з електричними холодильниками і оксамитними кріслами на часто запльовану підлогу клубу. Але вони сподіваються, що тоді настане рай і невіданий добробут на землі. Так їм проповідують з Москви ті, що хочуть взяти весь світ під свою команду, так, як його прагнув в свій час Гітлер. То нічого, що за пляном продукції на 1950 рік ССРСР матиме лише по 3 шкарпетки і по 2 фунти вовняної тканини на кожного. При постійній ситуації злиднів в ССРСР, московська пропаганда ніколи не задумувалася обіцяти рай тим, на чій симпатії вона розраховує.

Користуючись майже необхідними демократичними свободами і просто неймовірним для підсоветської людини добробутом, тутешні симпатисти Москви стараються поси-

лити ту шкідливу і брехливу ілюзію про московський рай, вони готові вже сьогодні віддати свою країну і свій нарід в розпорядження Сталіна, щоб завтра вийти на вулиці з червоною зіркою. Тоді б вони мали нагоду скручувати руки дротом тим людям, що справді найбільше спричинилися до їхнього добробуту і відправляти їх на Аляску, щоб потім і самим поїхати слідом за ними.

Панування тої темної сили, швидко приводить людей до втрати їхнього незалежного господарювання, дому, родини, церкви, до кількостетрових черг біля крамниць — за хлібом і черевиками на гумових чи дерев'яних подошвах. Мене, як і інших, що знають життя в ССРСР, часто непокоїть той факт, що населення Америки й Канади так безпечно наставляє до тої комуністичної небезпеки; воно не здає собі відчину в її силі, в її злочинній методіці і в тому яке антинародне діло вона може зробити, якщо тільки дістала нагоду верховодити.

Той хто бажає добра своїй країні і своєму народові не має права інертно ставитися до руйнівної діяльності комунізму московського і п'ятиколонного. Бо під привабливими гаслами про волю, добробут і братерство народів, комунізм приносить скрізь, де тільки перемаже, — безконтрольний терор поліції, злидні й безапеляційну гегемонію Москви.

Сьогодні, з готовістю усміхненого лиса-Микити, Москва наводнює Америку й Канаду розкішно виданими календарями, альбомами, ілюстрованими журналами, де розповідається про раювання людей в ССРСР. Вона постачає сюди спеціально зроблені для закордоню фільми, сотні тисяч грамофонових плит з піснями про радісне життя на 1/6 земної кулі, бо тільки з соняшною усмішкою і солодкі пісні прищиплюють пильність. Але другою рукою, схованою в ведмежу рукавицю, вона скеровує свою п'яту колону на чорне діло руйнації держави і на поневолення народів. Вона тепер готує сотні мільйонів у Китаї на поневолення Азії і американського континенту.

Будьмо на сторожі! Серед нашого безтурботного і вільного життя не забуваймо, що в інтересах країни, яка стала нам новою батьківщиною, в інтересах всього народу її, ми повинні поборювати тих, що підготували московську неволю і на цьому континенті.

Ми, що мали щастя вирватися з-поза залізної куртини зобов'язані розповісти тут у нашій новій батьківщині те,

Нові імігранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Герсі“ до порту в Нью Йорку в дні 9-го березня:

Івашенко Іван, Августина, Віктор, Людмила, Ірина, Іван, Володимир; Кірш Ольга; Мурин Теодор, Марія, Іван, Анна, Аграфія; Остапчук Петро, Анастасія, Ольга; Пащак Антін; Поцілуйко Володимир; Баршова Володимир; Винярський Володимир, Анастасія, Софрон, Розалія, Стефанія; Заревич Микола, Мирон; Заяць Дмитро, Ернестина; Згута Андрій; Жуйко Іван, Анна, Лідія, Степан, Олександра; Голяк Гіларій, Євгенія, Люба; Алексюк Павло; Федорів Наталія; Матійкович Петро, Анна, Ольга; Попів Павло, Геновефа; Винник Іван, Софія, Лідія; Драгомирський Іван, Марія, Михайло; Ганушевська Анна, Михайло; Гончаренко Віра, Ірина, Олена; Яблонські Бонавентура, Олександра, Сігніта; Яремчук Григорій; Кіналь Гіларіон, Юрій; Коліковська Розалія; Крижанівська Олександра; Кузьма Марія; Матюк Марія; Левницький Сепан; Левницький Олександр, Ольга; Мак Петро; Катерина; Семків Зеновій, Люба; Стасевич Стефанія; Сушинський Карло, Гелена, Павло, Петро.

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Зап. Сів. від 371, відбулися в п'ятницю, 10. березня, в годині 8. ввечір, в Січовій Клубі при 18 Есе. Присутні довгочасні члени вирішили свої засідки і платили вкладки на збори відділу. Рівнож просять розібрати тікети на предоставлення, яке влаштує відділ 18. березня, в суботу. — За уряд: О. Панік, предс.; Ю. Варанчук, секр.

ПОНТІАВІН, О. — Бр. св. Івана Христителя, від 230, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбулися в неділю, 12. березня, в годині 2. пополудні, в галі відділу, 914 Френклін Есе. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важкі справи до вирішення. — За уряд: І. Павловський, секр.

що ми бачили там на власні очі і що переживали самі.

Ми не маємо морального права мовчати, про народобівство, про могили в Вінниці, в Дарницькому лісі. Ми повинні правдиво розказати світові як насправді виглядає життя в ССРСР, що називає себе „батьківщиною трудящих усього світу“.

IVAN FRANKO'S "MOSES"
With a biographical sketch of Ivan Franko
by Stephen Shur-skye
Trans. by Waldimir Semonyna
Price 50 cents

„БЕЗХАТНИЙ“ НОВА КНИЖКА

Написав — О. ЛУТОВИЙ.
Повість з життя українця в Канаді в двох частинах.
Нагороджена на Літерат. Конкурсі Укр. Народ. Союзу За. Держави в 1945 році.
800 СТОРІН ДРУКУ. ЦІНА \$2.00
Замовлення слати до:
„СВОБОДА“
Svoboda, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Шевченка, від 349, відбулися 12. березня в годині 2. пополудні в домі Лісного. — І. Шефера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

ШКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Благоушщення, від 125, повідомляє членів, що збори відбулися в неділю, 12. березня, в год. 1. попол., в парфілійній галі св. О. Ніколая при Ойлей і Райс ул. З огляду на важкі справи просимо членів прийти на означений час. — Кесля Плятик, предс.; Петроніла Яворська, кас.; Іванка Подола, секр.

ГЕМТЕРЕМ, МНШ. — Місячні збори Тов. ім. Маркіана Шашкевича, від 94, відбулися в неділю, 12. березня, в годині 1:30 пополудні, в У. Д. Салі, 2376 Грейлінг ул. Просимо членів прийти на ці збори. Новий фін. секретар є Nicholas Prychitko, 1984 Yemens St., Hamtramck 12, Mich. Tell.: To. 7-5645. — Т. Сударімир, рек. секр.

ЛІТРОНТ, МНШ. — Тов. У. Н. Союзу, від 292, подас до відома всім своїм членам, що місячні збори відбулися в неділю, 12. березня, в годині 1:30 пополудні, в галі У. Н. Дому, 4655 Martin. Присутні громадяни прийшли на збори. Довгочасні члени коли не заплатили цього місяця то за них не будуть вислати з Тов. каси. — І. Фурек, предс.; П. Кізел, секр.; І. Андрусевич, кас.

ЕМЕРІДЖ, ПА. — Подасмо до відома членам і членим Бр. св. Василія Великого, від 161, що місячні збори відбулися в суботу, 11. березня, в годині 7. ввечір, у власній салі. Присутні всіх місцевих і позамісцевих членів являлись точно на означений час, бо є важкі справи до вирішення. Звертається увагу довгочасним членам, щоб вирішували свої залежності, бо інакше будуть суспендовані. Збори даліше будуть відбуватися як раніше у другу суботу по першій. — Уряд.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від 280, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 12. березня, в годині 2. пополудні, в У. Г. Клубі, 608 Вест Лакана Есе. — О. Залоточний, Р. Рубльовський.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 19. лютого 1850 року помер у 85. році життя
ВАСИЛЬ ФЕДУН,
член Бр. св. Стефана, від 221 У. Н. Союзу в Шкаго, Іллі.
Покійний родився в Шкаго. Осиротів 8-річного сина.
Похорон відбувся 23. лютого з української церкви св. Миколая.
— В. Н. ЖІ: Т. Шинкула.

НОВІ КНИЖКИ

Федір Дудко: Великий Гетьман, історичний роман, третє, виправлене автором, видання, сторін 215 \$1.50
Федір Дудко: Війна, роман, сторін 154 1.00
Федір Дудко: Замість, оповідання, зміст: Біла королева, Дід Яків, Сестра Людмила, Замість. Сторін 122 1.00
Федір Дудко: Дівчата очайдуних днів. Зміст: Над Дніпром, Кубанська козачка, Кумедна панночка, Упир, Прожектор, Вистріл. Сторін 132 1.00
Федір Дудко: Стрибожа внука. Сторін 88 80
Одуд: Як треба поводитися в товаристві (правила доброго тону). Із циклу популярних викладів для таборяни. Сторін 34. 30
Олена Звичайна: Золотий потічок голодного Харкова 35
О. Жданович: На зов Києва (Олена Теліга) 50
В. Гжицький: Чорне озеро (Каракол) 75
М. Точило: Бомби на весело (Фейлетон) 40
Антін Лотоцький: Кирило Кожумяка 40
Михайло Колосівський: 3 трилогії за самостійну й збірну Україну: а) Борис Гонич (Том I), б) Неждана Базилевичівна (Роман, Том II) в) Оксана Преображенська (Том III) 1.50
Антін Лотоцький: Козак Байда 40
Пуканова Марія: Шовкова рукавичка (Оповідання) 30
Літургія св. Іоанна Златоустого на мішаний хор, музика Ол. Кошиця 1.00
1. В. Чапленько: „Муза“ (оповідання) 40 ц.
2. „ „ „Українізм в мові М. Гоголя“ 25 ц.
3. „ „ „Гетьманська спадщина“ (комедія) 30 ц.
4. „ „ „Увесьденечки“ (дівчачі оповід.) 15 ц.
5. Юрій Балко: „Інженер Марченко (ілюстрована фантастична повість) 50 ц.
Замовлення враз з належністю слати до:
„СВОБОДА“
81-83 Grand Street (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

MIAMI & MIAMI BEACH, FLA. Вино-Клінерський Бізнес на продаж з причини хвороби. Новий трок і інші потрібні знаряддя. Ціна за все \$15,000. Бізнесу робимо від \$12,000 до \$15,000 річно. Дорбрий чоловік може подвоїти. Кваліфіковані купці можуть брати просто до:

JOHN KOPCZAK
421 N. W. 23rd St., Miami, Florida

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКАМИ 11-ЦЯТИ МІЛЬЙОНОВОГО МАРИНА ОРГАНІЗАЦІЇ

3. БЕРЕЗОВСКИ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
УПРАВІТЕЛЬ
BERRY FUNERAL HOME, Inc.

525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.

Phone ALgonquin 4-5746

Дні нові в модерні колоризаційні стилі калани.

Першорядна обслуга в усіх похоронах без різниці масткового стану.

ІВАН БРОЩАК, нотар.

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребани по \$150
ціні так низькій як
ОБСЛУГА НАНКАРЦА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer.
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE,
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕНА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
Tel. ORchard 4-2558

BRANCH OFFICE & CHAPPEL
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 185 St.)
BRONX, N. Y.
Tel. MEtrose 5-5577

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

Маємо на складі Великодні Картки
Ціна 5 центів одна.
Замовлення враз з грошми висилайте на таку адресу:
P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

Видовити і витіти понижий купон та вишліть на повищу адресу.

„СВОБОДА“, P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Прошу мені прислати Великодних Карток, на що залучаю суму.

Імя й прізвище

Адреса

ТАРЗАН, ч. 2294. Молат пробує втечи.

Коли Фил засмучений почав приготувати страшний лік...
...Молат, зловлений у заго-

роді, вдвлявся через браму на своїх поневолителів.
Резучи зі злости, він і його

товариші вилзли на стовп.
Коли вони перелазили через огорожу загороди...

...печерної породи сторожі д-ра Зі вхопили за коли, щоб бути на все готовими.